

Dramımız: Yaşiyor Muyuz? Ölü Müyüz?

(GazeteODTULU için yazı)

Güncel Önkal
Felsefe Bölümü, Araş.Gör.

Yabancı sinema, diziler, müzikler neden daha çekici geliyor? Sadece emperyalist bir kapitalist oyunda olduğumuzdan değil. Bu türden Zizekvari serzenişler artık işlevsiz kaldı. Amerikalı ve/veya Avrupalı Yaşam, bizim henüz kendimize bulamadığımız yaşam tarzımızın vadesi dolduğundan bize çekici geliyor. Yasadığımızı onlarda hissediyoruz. Ya da *ecnebilerin* hayatını gördükçe unuttuğumuz hayret ve merak duygularını hatırlıyoruz onlarda.

Sanırım yaşıyoruz! Her nefesi de kazara alıyoruz. Ayıp olmasın diye de geri veriyoruz aniden. Aman nefesimizi de öyle abartılı şekilde sesler çıkarıp, “oh ne güzel bir gün” diyerek de şırmarmadan vermeliyiz; çünkü biz ölüyüz. Ölmek mutlaka bedenin miadını tamamlaması değildir. Zihni ölüm bedensel ölümden daha trajiktir. Zihnin öldürülmesi bireye kısa vadede anlayamayacağı bir acı verir. Zihnen ölünce dün, bugün ve gelecek gün gibi kaygılarımız olmaz. Bugünün hakkı verilmez. Güne enerji ile başlanmaz; vakit de geçmek bilmez. Böyle yapmazsak da adımız *aykırıya* çıkar; adama deli derler.

Sabahtan akşama kadar televizyon kanallarında bir gezinti yapın seyredin de görün bakın Türkiye nasıl uyuyor: Dünyada bir şeyler oluyor, bizim haber kanallarında ya basket maçı var, ya da yemek tarifi var. Türkiyemde bir şeyler oluyor yabancı haber kanalları herkesten önce veriyor. Bizim haber bültenlerinde 2 saat sonra kısa bir başlıkla geçiştiriliyor; çünkü daha önemli şeyler var: Hep malum konular, doğdum doğalı aynı konular. Bu konular tartışıla tartışıla neden tükenmez? Genlerimizde neredeyse kodlanacak duruma gelmiş, duygu kalıplarına dönüşmüş içi boş söylemler.

Bir millet yüzyıldır aynı konuyu tartışıyorsa;

a-Konu anlaşılmamıştır,

b-Konunun kavramları belirsiz ve kaypaktır, yani yapaydır,

c-Nihayetinde aslında ortada konu falan yoktur.

Bir genç ülkemde nasıl yaşlanır? Öncelikle içine doğduğu ailede hevesleri öldürülür, sonra okulda hayalleri öldürülür, arkadaş çevresinde idealleri öldürülür, iş hayatında yaratıcılığı öldürülür, orta yaş üstünde cesareti öldürülür, emekliliğinde ise ölmekten beter edilir.

Bir “ayıplar” kültürüdür gidiyor:

- Ahlak adı altında dayatılanlar,
- Eğitiliyoruz diye “normalleştirilmiş tavuk olma” programına tabi tutulmamız,
- Aman ayıp olur diye birey olmayı günah saymamız... ve daha niceleri.

Hepsi bizi bizden eden kültürel tabularımız.

Ne zaman bağıra çağıra içimizden geldiğince nefes alırsak o zaman yaşadığımızı anlayacağız. Ancak bu öncelikle kafalarda bitecek! Kafaları esnetecek, bakmayı değil görmeyi isteyecek gözleri teşvik edecek kültüre kavuşana kadar aslında gençlik olarak ölüyoruz. Ölmeye gönüllüüz. İçimizde birey falan da yok. Birey olduğumuzu sanıp bilmem ne caddesinde pahalı kafelerde otururuz. Yaşamda markalarımız vardır ama genç olarak yapacaklarımıza dair adamakıllı planlarımız yoktur. Ya da birey olmayı başkalarının hayatlarına karışmakla eşanlamlı sayarız.

Televizyonumuzda her kanalda dert var, itiraz var, telefon bağlantıları var. Stüdyolar doluyor taşıyor. Herkes herkese müdahil; herkesin derdine herkes avukat. Neden? Çünkü toplumsal ölüm var! Diğer adını açıklıyorum: Toplumsal Ahlak! Ayıpçılar-günahçılar... hepsi toplumsal ahlak adına toplumun ölümüne yol acıyorlar.

“Ölülerin sesleri bu kadar gür, yüksek ve canlı çıkar mı?” demeyin. Bir ülkede ölülerin sesleri yasayanlardan daha çok çıkıyorsa o ülkenin aydın gençleri çoktan bu işlerden el ayak çek(tiril)miş demektir. Düşünce ölmüştür, yoğun bakımda fişi çekilmiştir.

Böylesine kısır bir ortamda genç olmak ölü olmaktan kötü: Gençlik, ümit ve gelecek kaygısı demektir. Genç olmak eğitimde öğretilen ideallerin gerçek hayatta olmadığını anlayarak nasırlaşma sürecinin başında olmak demektir. Hayatı daha kaliteli yaşayabilmeyi sağlamak adına başkalarından tecrübeler edinmek demektir. Peki etrafımızda bizi doğru yönlendirebilecek, dünyanın gidişatı hakkında özgür düşünceleri olan, olanın dışına çıkıp olması gerekeni bize gösteren birileri var mı? Hayır! Etrafımızda kendisi gibi yaşamamızın en çıkar yol olduğunu sananlar var. Düşüncenin gelişmesine ket vuran bir yaşam biçimi ancak tekrar yapılabilir. Diğer yandan başkalarının tekrarı da bize ne olduğumuz hakkında bilgi vermez.

Biz ODTÜ'lülerin bir şansı var: Dünyaya daha açık olmak. Ankara gibi sakinlerinin yaşamı kısırlaştırılmış ve cetvelle çizilmiş bir başkentte umut veren bir yerleşke yaşamı. Aykırılıkları daha fazla dile getirdikçe ölüme değil, gerçek yaşama sesine kulak verenleri çağırabilecek kadar güçlü bir merkez.

Varlığımız yaşadığımız toplumun tabularını, tekrarlarını aşabildikçe anlamlıdır. “Başkaları gibi davran mutlu öl” değil “kendin gibi davran yaşadığını hisset” asıl felsefemiz olmalıdır.